

ĐẶC TRƯNG PHONG CÁCH LÃNH ĐẠO CỦA V.I.LÊNIN

NGUYỄN NGỌC ANH*

Tóm tắt: *V.I.Lênin (22/4/1870 - 21/01/1924) là lãnh tụ thiên tài của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, là người sáng lập Đảng Cộng sản (b) Nga - Đảng đã lãnh đạo thành công cuộc Cách mạng tháng Mười Nga vĩ đại. Trong suốt quá trình hoạt động, lãnh đạo cách mạng, V.I.Lênin luôn là tấm gương mẫu mực về phong cách của người cộng sản, và từ sự mẫu mực đó đã hình thành phong cách leninnít. Nghiên cứu về phong cách lãnh đạo của V.I.Lênin sẽ góp phần làm sáng tỏ thêm về tài năng xuất chúng của Người, đồng thời, đó cũng là bài học thiết thực, bổ ích cho đội ngũ cán bộ, đảng viên hiện nay.*

Từ khóa: *Phong cách lãnh đạo, đặc trưng, phong cách lãnh đạo của Lênin.*

Phong cách lãnh đạo của một người lãnh đạo được hình thành và hoàn thiện qua rèn luyện trong hoạt động thực tiễn. Phong cách lãnh đạo thể hiện phẩm chất, năng lực của người lãnh đạo. Mỗi nhà lãnh đạo có phong cách khác nhau với những nét độc đáo, riêng biệt; phong cách đó chịu sự tác động, chi phối bởi những điều kiện khách quan và chủ quan. Bởi vậy, một lãnh tụ có quá trình hoạt động thực tiễn phong phú như V.I.Lênin, đương nhiên có những đặc trưng độc đáo trong phong cách lãnh đạo của mình. Có thể khái quát những đặc trưng nổi bật nhất của phong cách leninnít:

Thứ nhất, sự thống nhất giữa tính tư tưởng cao và tính nguyên tắc Đảng

Với cương vị là người đứng đầu Đảng và Chính quyền Xôviết, V.I.Lênin luôn thể hiện

tấm gương về sự thống nhất cao tính tư tưởng với tính nguyên tắc. Người khẳng định niềm tin cộng sản là một phẩm chất không thể tách rời được của bất kỳ người cán bộ lãnh đạo vô sản nào, vì chỉ như vậy, theo V.I.Lênin, mới đảm bảo cho việc kiên định và thực hiện thắng lợi chiến lược, sách lược của Đảng. Trong thực tiễn, đặc điểm phong cách này của V.I.Lênin thể hiện ở việc cương quyết và triệt để thực hiện các chính sách của Đảng; ở chỗ biết cách giải quyết mọi vấn đề trên lập trường giai cấp, quan điểm của Đảng. Theo V.I.Lênin, từ trong suy nghĩ đến hành động, trong bất cứ điều kiện, hoàn cảnh nào, người cán bộ lãnh đạo phải luôn xuất phát từ đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước, tất cả vì Đảng, vì đất nước và vì nhân dân.

Tính tư tưởng cộng sản chủ nghĩa thể hiện ở sự trung thành tuyệt đối với sự nghiệp

* Tiến sĩ, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

cách mạng, trung thành với lợi ích giai cấp công nhân và nhân dân lao động. Tính tư tưởng cao trong lãnh đạo cũng bao hàm sự thống nhất giữa lời nói, việc làm và tính nguyên tắc đáng. Trong hồi ức về V.I.Lênin, nhiều người đã nhận xét: Một khi công tác liên quan đến những vấn đề nguyên tắc thì Lênin tỏ thái độ không thương tiếc đối với tất cả những ai định từ bỏ lập trường và vi phạm những nguyên tắc Bôn-sê-vich. Lênin không còn để ý đến cả địa vị lẫn sự gắn gũi với những người đó trong công tác.

Tất cả những nét cao quý đó trong phong cách lãnh đạo lêninnít tạo thành một nhóm những đặc điểm tư tưởng - chính trị phải được thường xuyên bồi dưỡng và phát triển trong thực tiễn của cán bộ lãnh đạo, đó là công cụ chủ yếu trong cuộc đấu tranh chống những hiện tượng tiêu cực như tình trạng bán vị, chủ nghĩa địa phương, bệnh quan liêu, chủ nghĩa hình thức...

Thứ hai, liên hệ thường xuyên với quần chúng

V.I.Lênin đã nhiều lần nhấn mạnh rằng liên hệ với quần chúng là "điều kiện chủ yếu nhất quyết định thành công của bất kỳ hoạt động nào", và rằng: "Quần chúng lao động ủng hộ chúng ta. Sức mạnh của chúng ta là ở đó"⁽¹⁾. Vì vậy, trong hoạt động cách mạng, người lãnh đạo phải luôn luôn liên hệ mật thiết với nhân dân. Đây là điều kiện tất yếu đảm bảo sự thành công của người lãnh đạo ở bất cứ cơ quan nào của Đảng cũng như của Nhà nước. Người căn dặn rằng: những đồng chí có trách nhiệm phải biết tường tận đời sống công nhân, biết xác định một cách chắc chắn bất cứ trong vấn đề nào, trong lúc

nào, tâm trạng của quần chúng, những nhu cầu, những nguyện vọng, những ý kiến thật sự của họ, biết nhận định rõ mà không máy may lý tưởng hóa trình độ giác ngộ của họ và sức mạnh ảnh hưởng của những thiên kiến hay những tàn dư nào đó của quá khứ, biết chiếm được lòng tin cậy vô bờ bến của quần chúng bằng một thái độ hữu ái đối với họ, bằng cách thỏa mãn những nhu cầu của họ. Toàn bộ hoạt động của Lênin là sự thực hiện những đòi hỏi đó.

Sức mạnh của quần chúng nhân dân là vô địch. Tuy nhiên, quần chúng nhân dân chỉ có thể phát huy được sức mạnh của mình khi họ được tổ chức lại. Lênin còn nhấn mạnh: "hãy cho chúng tôi một tổ chức những người cách mạng, và chúng tôi sẽ đảo ngược nước Nga lên"⁽²⁾. Vì vậy, Lênin rất chú ý đến tổ chức công đoàn của giai cấp công nhân. Người cho rằng, những công việc tổ chức như thế là của Đảng, Đảng phải biết cách làm công tác tuyên truyền, tổ chức, cổ động sao cho dễ tiếp thu nhất, dễ hiểu nhất, rõ ràng nhất và sinh động nhất đối với các "phổ" thợ thuyền, nhà máy lẫn đối với các vùng nông thôn. Lênin khuyến khích mở rộng dân chủ, công khai làm cho mọi người dân biết công việc của Đảng, của Nhà nước. Đó là phương pháp công tác quần chúng có tác dụng nâng cao tính chủ động, tính tích cực sáng tạo cách mạng của quần chúng. Người viết: "một nước mạnh là nhờ ở sự giác ngộ của quần chúng. Nước mạnh là khi nào quần chúng biết rõ tất cả mọi cái, quần chúng có thể phán đoán được về mọi cái và

1 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 39, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1977, tr. 257.

2 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 6, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1975, tr. 162.

đi vào hành động một cách có ý thức⁽³⁾.

Mối liên hệ của Lênin với quần chúng lao động còn mang những hình thức khác nhau. Đó là việc tiếp khách, tiếp các đại biểu địa phương, những công nhân đến gặp Người... Lênin có thái độ rất chăm chú, trân trọng ý kiến của quần chúng nhân dân và đòi hỏi mỗi người lãnh đạo cũng phải làm như vậy. Người coi đó là tâm tư, nguyện vọng của quần chúng nhân dân, là những nguồn thông tin cực kỳ quý báu để hình thành chính sách. Vì vậy, Người yêu cầu phải tập hợp, tổng kết những ý kiến của quần chúng. Lênin cũng đề nghị tìm mọi cách để duy trì, phát triển và mở rộng những hội nghị công nhân, nông dân ngoài Đảng có thể: "...nhận xét tâm trạng của quần chúng, gắn gũi họ, giải quyết những nhu cầu của họ, giao cho những phần tử tốt nhất trong số họ đảm nhiệm những chức vụ trong bộ máy nhà nước"⁽⁴⁾. Đó cũng là một phương thức công tác quần chúng rất hiệu nghiệm.

Một hình thức liên hệ nữa của Lênin với những người lao động là trao đổi thư từ. Mặc dù làm việc vô cùng bận rộn, Người vẫn dành thời giờ để phát biểu tại các đại hội, hội nghị, các cuộc họp và các cuộc mít tinh của công nhân. Theo sáng kiến của Lênin, ở Mát-xcơ-va đã tổ chức các buổi báo cáo thường xuyên (vào thứ năm hàng tuần) của các ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng và các cán bộ có trách nhiệm ở các xí nghiệp và cơ quan.

Lênin đã nêu ra những nguyên tắc mà các

cán bộ lãnh đạo phải lấy làm phương châm chỉ đạo trong công tác quản lý của mình:

"Liên hệ với quần chúng
Sống trong lòng quần chúng
Biết tâm trạng quần chúng.
Biết tất cả.
Hiểu quần chúng.

Giành được lòng tin tuyệt đối của quần chúng.

Những người lãnh đạo không được tách rời khỏi quần chúng bị lãnh đạo, đội tiên phong không được tách rời khỏi toàn bộ đội quân lao động"⁽⁵⁾.

Thứ ba, sự thống nhất giữa cách làm việc dân chủ, tập thể với tính quyết đoán và chế độ trách nhiệm cá nhân cao

Đây là sự phối hợp chặt chẽ quyền hạn của người lãnh đạo - người có trách nhiệm quyết định cuối cùng - với quyền dân chủ rộng rãi của quần chúng tham gia vào mọi quyết định của người lãnh đạo. Lênin đã không ngừng phát triển và hoàn thiện các nguyên tắc công tác tập thể, đặc biệt là sau Cách mạng tháng Mười, Đảng đã phấn đấu làm cho nguyên tắc tập thể thấm sâu vào ý thức của các cơ quan Đảng ở địa phương và Trung ương, thấm sâu vào các cán bộ lãnh đạo của Đảng. Chính Lênin bằng tấm gương của mình đã dạy cho cán bộ những bài học trực quan để họ thấy rõ thế nào là nguyên tắc tập thể lãnh đạo trong một Đảng mác xít, và trên thực tế thực hiện nguyên tắc ấy như thế nào. Lênin coi việc xây dựng hệ thống tổ chức của Đảng theo hướng tập trung dân chủ là một nguyên tắc tổ chức cơ bản của Đảng, nguyên tắc đó đảm bảo phát huy những đặc điểm địa phương, phát huy

3 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 35, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1976, tr. 23.

4 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 41, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1977, tr. 39.

5 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 44, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1978, tr. 608.

những biện pháp, những phương sách riêng, đảm bảo phát huy những điều kiện riêng về kinh tế, về lối sống và thành phần dân tộc riêng. Lênin cũng đã phê phán những tư tưởng muốn tách khỏi sự lãnh đạo thống nhất của Trung ương, đòi thiết lập chế độ tự trị địa phương ở trong Đảng. Người viết: “ở đây, tôi cần phải vạch rõ cái xu hướng không thể chối cãi được nhằm *bệnh vực chế độ tự trị, chống lại chế độ tập trung*, là một đặc điểm có tính nguyên tắc của chủ nghĩa cơ hội trong các vấn đề tổ chức”⁽⁶⁾.

Lênin đặc biệt chú trọng tính tập thể trong việc lãnh đạo Đảng, trong hoạt động của các cơ quan cao cấp của Đảng. Tại Đại hội IX Đảng Cộng sản (b) Nga, Lênin đã nói: “Để tránh khỏi những sự hiểu lầm này nọ, trước tiên cần nhấn mạnh rằng, chỉ những nghị quyết tập thể của Ban Chấp hành trung ương, đã được Bộ Tổ chức hoặc Bộ Chính trị, hoặc được hội nghị toàn thể Ban Chấp hành trung ương thông qua, chỉ toàn những vấn đề như thế, mới được đóng chỉ bí thư Ban Chấp hành trung ương đem thi hành mà thôi. Không thế, công tác của Ban Chấp hành trung ương sẽ không thể tiến hành một cách đúng đắn được”⁽⁷⁾.

Trong hoạt động thực tiễn, khi có công việc liên quan tới những vấn đề có tính chất nguyên tắc, Lênin không bao giờ tự mình giải quyết. Trong những trường hợp như thế, Lênin thấy cần phải đưa vấn đề ra thảo luận trong Ủy ban Trung ương: “Chưa triệu tập được Bộ Chính trị thì tôi không thể đưa ra

một câu trả lời nào cả”; “chưa triệu tập hội nghị toàn thể Ủy ban trung ương thì chúng ta chưa thể quyết định trước được”; “phải phục tùng nghị quyết của Ủy ban trung ương và thực hiện nghị quyết ấy”- đó là những câu thường gặp trong nhiều bức thư của Lê nin. Khi có một vấn đề nào đấy chưa thật rõ ràng thì Lênin trình bày những kiến nghị của mình dưới hình thức góp ý, để đạt, để xuất ý kiến để xem xét khi vạch ra quyết định cuối cùng.

Theo Lênin, người lãnh đạo phải là người tích cực đi đầu trong công việc, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm trước tiên và cuối cùng về các nghị quyết, quyết định đã ban ra và thực hiện các nghị quyết, quyết định đó. Người lãnh đạo phải là người chịu trách nhiệm, không thể khi có thành tích thì “nhô đầu lên”, khi thực hiện có khuyết điểm, sai lầm thì “hạ thấp đầu xuống”, lẩn khuất vào “tập thể”, như thế thì đến “thánh” cũng không tìm ra được người chịu trách nhiệm cá nhân. Lênin phê bình các bộ trưởng: “Đảng lẽ phải chịu trách nhiệm về công việc của mình, đảng lẽ phải đưa ra các quyết nghị lên Hội đồng Bộ trưởng dân ủy, với ý thức rằng chính mình là người chịu trách nhiệm, thì người ta lại nấp sau các ban..., không làm thế nào mà tìm ra được người chịu trách nhiệm cả; mọi cái đều rơi tung và cuối cùng người ta đưa ra một nghị quyết trong đó tất cả mọi người cùng chịu trách nhiệm”⁽⁸⁾.

Thú tư, tính khoa học và thông thạo công việc

Trong số những đặc điểm về tác phong hoạt động của các cán bộ lãnh đạo, trước hết phải kể đến quan điểm *khoa học và sự thông thạo*. Ngay trong buổi bình minh của chính quyền Xô-viết, Lênin đã đòi hỏi sự kết hợp

6 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 8, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1979, tr. 466.

7 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 40, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1977, tr. 276.

8 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 45, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1978, tr. 138.

giữa lý luận và thực tiễn trong mọi hoạt động của người cán bộ lãnh đạo. Người chỉ ra rằng: “Đã đến đúng thời điểm lịch sử khi lý luận biến thành thực tiễn, được thực tiễn truyền cho sức sống, được thực tiễn sửa đổi, được thực tiễn kiểm nghiệm”, và rằng: “tiêu chuẩn tối cao và duy nhất của học thuyết là sự phù hợp giữa nó với quá trình thực tế của sự phát triển kinh tế - xã hội”⁽⁹⁾.

Lãnh đạo, quản lý thông thạo, khoa học không chỉ đòi hỏi hiểu biết sâu sắc về khoa học quản lý, mà còn đòi hỏi tri thức kỹ thuật về ngành, nơi người lãnh đạo hoạt động. Chính trình độ thông thạo bảo đảm quan điểm khoa học đối với lãnh đạo, quản lý. Lênin lần đầu tiên đã nêu luận điểm cho rằng tính khoa học của lãnh đạo, quản lý được bảo đảm bằng một hệ thống các bộ môn khoa học và bằng một môn khoa học đặc biệt - khoa học quản lý - thiếu nó thì không thể làm công tác lãnh đạo, quản lý được. Lênin đã phòng ngừa quan điểm đơn giản hóa cho rằng tất cả những người lao động đều có khả năng như nhau đối với hoạt động lãnh đạo, quản lý, bởi vì “muốn quản lý thì phải là người thông thạo chuyên môn, phải hiểu biết một cách đầy đủ và chính xác tất cả những điều kiện của sản xuất, phải hiểu được kỹ thuật của nền sản xuất đó, theo kịp trình độ hiện đại của kỹ thuật đó, phải có một trình độ khoa học nhất định”⁽¹⁰⁾. Người đặc biệt ngăn ngừa những người cộng sản giữ các chức vụ lãnh đạo khỏi tình trạng say sưa kiểu mệnh lệnh hành chính, Người kêu gọi họ hãy dựa vào những thành tựu của

khoa học.

Đặc trưng của phong cách lãnh đạo Lênin là không chỉ là sử dụng sáng tạo những thành tựu khoa học mà còn là quan tâm chăm chú nghiên cứu kinh nghiệm thực tiễn, nêu ra những luận điểm lý luận quan trọng trên cơ sở nghiên cứu sâu sắc những sự kiện của thực tế. Người tổng kết rằng: Có những hoàn cảnh mà một tổ chức hoạt động kiểu mẫu ở địa phương, thậm chí trên một quy mô nhỏ nhất, cũng vẫn có ý nghĩa nhà nước quan trọng hơn so với nhiều ngành hoạt động trung ương của nhà nước.

Một đặc điểm quan trọng của phong cách lãnh đạo Lênin là phải đánh giá đúng đắn và hiện thực những quan điểm mới, tìm ra những phương pháp đúng đắn để giải quyết những nhiệm vụ này sinh. Một trong những đặc điểm nổi bật của cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật hiện đại là ở chỗ nó không chỉ làm cho những khả năng kỹ thuật của sản xuất tăng lên gấp bội, mà còn trực tiếp thâm nhập vào lĩnh vực quản lý xã hội, nhân tố có sức mạnh đó không thể không tác động tới nếp tư duy và hoạt động của người lãnh đạo.

Đặc điểm này cũng yêu cầu người lãnh đạo phải thông thạo công việc, nghĩa là, nó đòi hỏi sự hiểu biết chính xác về các sự kiện và tình hình thực tế của công việc, khả năng thông qua những quyết định có căn cứ, tính linh hoạt trong công tác, khả năng quyết đoán, thái độ không dung thứ ở tệ quan liêu và bệnh giầy tờ, năng lực sử dụng kỹ thuật quản lý hiện đại.

Thứ năm, sự nhạy cảm về tổ chức

Điều kiện thứ nhất của sự nhạy cảm về tổ chức là: khả năng phản ánh thế giới nội tâm của những người khác, đoán được tâm trạng của họ, thông cảm với họ, nghĩa là có được cái người ta gọi là sự đồng cảm. Nếu người

9 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 1, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1984, tr. 380.

10 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 30, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1971, tr. 546.

lãnh đạo biết nắm nhịp điệu diễn biến của các quá trình tâm lý của người nói chuyện với mình và “hòa cảm” với họ một cách thích hợp, cũng như thâm nhập vào ý nghĩ riêng trong hoạt động ngôn ngữ của họ thì trong trường hợp ấy có thể nói là có sự đồng cảm. Khi con người đồng cảm hiện diện thì người ta cảm thấy không bị gò bó, họ tiếp xúc với nhau một cách dễ dàng, và cùng thoải mái trao đổi ý kiến với nhau. Đặc điểm này được Lênin gọi là “khả năng thu hút mọi người” và hoạt động của Người đã nêu một tấm gương về mặt này.

Song, để có thể trở thành một nhà tổ chức giỏi thì không chỉ có hiểu biết tâm lý người khác là đủ. Cần phải có khả năng phân bố mọi người một cách hợp lý nhất có tính đến sở trường, năng lực và lợi ích của họ. Theo Lênin, là một nhà tổ chức giỏi, trước hết có nghĩa là hiểu biết rõ những cán bộ cấp dưới của mình, biết giúp mỗi người phát huy được những khả năng của mình trong sự nghiệp chung, có chiếu cố tới đa những đặc điểm riêng của cá nhân. Lênin nêu rõ tư tưởng này một cách hình tượng như sau: “Chúng ta cần có một đại hợp tấu; chúng ta phải xây dựng kinh nghiệm cho mình để có thể phân đúng các vai trò trong dàn hợp tấu, để đối với người này thì giao cây đàn vĩ cầm đầy tình cảm, đối với người kia thì giao cây đàn trầm cuồng bão, đối với người khác nữa thì giao cho que nhạc trưởng”⁽¹¹⁾.

Thứ sáu, kiên quyết chống chủ nghĩa quan liêu

Lênin là người rất căm ghét và kiên quyết chống chủ nghĩa quan liêu. Chủ nghĩa quan liêu xuất hiện như một phong cách lãnh đạo

đặc biệt mà cơ sở của nó là tách rời quyền hành khỏi quyền lợi và nguyện vọng của tập thể, xem thường thực chất của sự việc, trốn tránh trách nhiệm, làm việc không theo nguyên tắc và các thủ tục đã có, trút hậu quả tiêu cực của mình cho cơ quan cấp trên. Chủ nghĩa quan liêu với tính cách một phong cách lãnh đạo là sản phẩm của chế độ cũ. Chủ nghĩa quan liêu có nhiều nguyên nhân về tổ chức, văn hóa, giáo dục và kinh tế. Về những nguồn gốc kinh tế của chủ nghĩa quan liêu. Lênin chỉ ra: ấy là tình trạng riêng rẽ, phân tán của những người sản xuất nhỏ, hoàn cảnh khốn cùng và dốt nát của họ, tình trạng không có đường sá, nạn mù chữ, tình trạng không có sự trao đổi giữa công nghiệp và công nghiệp, thiếu sự liên hệ và tác động qua lại giữa công nghiệp và nông nghiệp. Từ đó, Người chỉ ra hậu quả: “Toàn bộ công việc của tất cả các cơ quan kinh tế của chúng ta bị khốn khổ trước hết về tệ quan liêu... Nếu có cái gì sẽ làm tiêu vong chúng ta thì chính là cái đó”⁽¹²⁾.

Chính vì vậy, Lênin vạch ra phải đấu tranh kiên trì nhiều năm với bệnh quan liêu mới có kết quả, phải làm đi làm lại mãi, làm tiếp khi bị ngắt quãng, áp dụng muôn hình muôn vẻ phương thức mới đạt tới mục đích. Phải đấu tranh chống chủ nghĩa quan liêu dưới nhiều hình thức như nâng cao phẩm chất tư cách của những người lãnh đạo, kiểm tra các hoạt động của họ, để cao tinh thần trách nhiệm đối với các kết quả hoạt động, dân chủ hóa hơn nữa các kết quả hoạt động, dân chủ hóa hơn nữa trong quản lý, đảm bảo tương ứng giữa hoạt động quản lý với sự cần thiết phát triển kinh tế... và đến cả biện pháp

11 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 7, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1979, tr. 121.

12 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 44, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1978, tr. 23.

mạnh như Lênin gợi ý là truy tố trước tòa án đối với những hành vi quan liêu giấy tờ có tác hại.

Những điều kiện thuận lợi để loại trừ bệnh quan liêu như: trên cơ sở hoàn thiện cơ chế kinh tế, mở rộng tính độc lập và khuyến khích phát huy sáng kiến cải tiến các khâu cơ sở của quản lý, hình thành các tiến đề để thông qua các quyết định và linh hoạt thay đổi trong hoạt động kinh tế, phát triển toàn diện nền dân chủ, thu hút người lao động vào quản lý, nâng cao trình độ văn hóa người lao động, phát huy tự phê bình và phê bình, mở rộng các phương tiện thông tin đại chúng.

Thứ bảy, thường xuyên kiểm tra công việc

Một đặc trưng nổi bật của phong cách lãnh đạo leninnít là tổ chức kiểm tra có hiệu quả hoạt động của cấp dưới. Lênin chỉ ra rằng, lãnh đạo mà không kiểm tra có nghĩa là không lãnh đạo. Mục đích chủ yếu của kiểm tra là xác minh tình hình thực tế của công việc, thúc đẩy những người chịu trách nhiệm về những chức năng chấp hành nhất định thực hiện những quyết định đã thông qua, tiến hành đấu tranh không khoan nhượng chống tình trạng quản lý lỏng lẻo, vô trách nhiệm và quan liêu chủ nghĩa. Lênin nhấn mạnh rằng chỉ riêng những chỉ thị hướng dẫn và lời khuyên nhủ thì chưa đủ để thực hiện những quyết định quản lý. Bởi vậy: "Theo ý tôi, điều chủ yếu là chuyển trọng tâm từ việc soạn thảo các sắc lệnh và mệnh lệnh (đấy là chúng ta u mê đến ngu xuẩn) sang việc lựa chọn người và kiểm tra sự thực hiện. Đó là vấn đề then chốt nhất"⁽¹³⁾. Lê nin phê phán rất nghiêm khắc những cơ quan,

cán bộ chỉ "bù đầu bù tai vào những vấn đề vụn vặt", chìm ngập trong cái biển giấy tờ và vũng lầy chủ nghĩa quan liêu, sao nhãng việc lựa chọn người, thiết lập chế độ trách nhiệm cá nhân đối với công việc và kiểm tra công việc thực tế. "Tìm người, kiểm tra công việc, - tất cả là ở đó"⁽¹⁴⁾. Nếu không làm như thế, "tất cả mọi mệnh lệnh và quyết định sẽ chỉ là mớ giấy lộn"⁽¹⁵⁾.

Tổ chức kiểm tra trên thực tế là tạo ra một hệ thống thu nhận thông tin đầy đủ từ bên dưới, đó là mối liên hệ ngược cho phép vào bất kỳ thời điểm nào cũng biết được hệ thống đang ở trong trạng thái nào, kịp thời phát hiện những sai lệch và thông qua những biện pháp cần thiết để bảo đảm hoạt động bình thường của hệ thống.

Trong bối cảnh hiện nay, tấm gương và những tư tưởng, chỉ dẫn của Lênin về phong cách lãnh đạo vẫn còn ý nghĩa thực tiễn sâu sắc và có ý nghĩa chỉ đạo đối với Đảng ta, đối với các cấp ủy đảng và đối với từng đảng viên là cán bộ lãnh đạo quản lý ở nước ta hiện nay. Để nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, xây dựng Đảng ta thực sự là Đảng cầm quyền lãnh đạo toàn xã hội; xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý có phẩm chất chính trị, phẩm chất đạo đức, năng lực công tác và phong cách lãnh đạo ngày càng theo hướng khoa học, dân chủ và sâu sát thực tiễn thì cần phải học tập phong cách leninnít, vận dụng sáng tạo và phù hợp với điều kiện, môi trường, vị trí công tác của từng cấp lãnh đạo và từng người lãnh đạo. ■

14 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 44, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1978, tr. 451.

15 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 44, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1978, tr. 449.

13 - V.I.Lênin: *Toàn tập*, tập 44, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1978, tr. 450.